

FESTIVAL TORROELLA DE MONTGRÍ 2015

Del 2 al 20 d'agost | www.festivaldetorroella.cat

Dissabte, 9 d'agost de 2015
22h - Auditori Espai Ter

Enrique Bagaría- piano
Lucerne Festival Winds

 **JOVENTUTS MUSICALS
DE TORROELLA DE MONTGRÍ**

PROGRAMA

I part

Francis Poulenc (1899-1963)

Trio per a piano, oboè i fagot, dedicat a Manuel de Falla

Lento-Presto
Andante
Rondó

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major, Op. 16

Grave-Allegro ma non troppo
Andante cantabile
Rondó: Allegro ma non troppo

II part

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major, KV 452

Largo-Allegro moderato
Larghetto
Allegretto

INTÈRPRETS

Enrique Bagaría: piano

Lucerne Festival Winds: Laura Ruiz, clarinet; José Vicente Castelló, trompa; Lucas Macías, oboè;

Guillaume Santana, fagot

L'obra més perfecta de Mozart

El quintet per a piano és un conjunt de música de cambra integrat per un piano i quatre instruments. El més comú dels quintets per a piano el formen un piano i un quartet de corda, però són diverses les combinacions que s'han fet al llarg de la història i una de les més singulars és la de piano i instruments de vent. De fet, el primer gran quintet per a piano que es va escriure va ser amb instruments de vent i Mozart n'és l'autor. Quan el 1784 va acabar el *Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major* va afirmar que era l'obra més bella de totes les que havia escrit i tot i que, per la quantitat d'obres mestres creades per Mozart, costa de creure, el cert és que no trobem en el seu catàleg una obra més perfecta.

El compositor va escriure al seu pare el 20 d'abril de 1784: «...He aconseguit grans honors en els tres concerts d'acadèmia per subscripció [...] he compost dos grans concerts (KV 450 i 451), més un quintet (KV 452) que ha estat rebut de manera excepcional. Considero que és la millor obra que he escrit en la meua vida. És per a oboè, clarinet, trompa, fagot i fortepiano. M'agradaria que l'haguessis escoltat! I l'han tocat tan bé!...». La composició d'un quintet per a piano i instruments de vent era inèdita en l'època i conseqüentment no exempta de risc. El resultat, però, és brillant. Per molt que s'escolti, sempre manté la frescor, bellesa i impetuositat alegre que la fan immarcescible. Mozart aconsegueix una obra mestra de la combinació sonora que manté el perfecte equilibri sonor entre els instruments de vent i el piano, alhora que conserva la individualitat de cada un. Davant la innovació, el compositor de Salzburg és fidel a l'estructura tradicional de tres moviments.

Dotze anys després del quintet de Mozart, Beethoven va escriure el seu per a la mateixa plantilla d'instruments, fent ús de la mateixa tonalitat i amb els mateixos moviments. Pensar, però, que Beethoven copia Mozart seria ingenu; la personalitat del compositor de Bonn ja era prou forta als vint-i-sis anys per ser original i únic, tot i inspirar-se en el quintet del de Salzburg. El món i la societat europea havien canviat després de la Revolució Francesa i Beethoven era un fenomen del seu temps, immers en el romanticisme. Però trobem la petja de Mozart en les pàgines de Beethoven, en concret en el segon moviment del quintet, Andante cantabile, el més cambrístic dels tres, que se serveix de l'ària de Zerlina, Batti batti, de *Don Giovanni*, i en el Rondó, que ho fa de l'òpera *La flauta màgica*.

Conceptualment, el quintet de Mozart és una obra purament cambrística en la qual els instruments mantenen un diàleg d'iguals i en el qual el piano amalgama el conjunt. Beethoven, en canvi, construeix una obra d'aire més simfònic, que concep de forma concertant-vistuosística. Està documentat històricament, amb el mateix Beethoven tocant el piano, que en la interpretació de la peça es practicava l'embelliment de les línies i s'obria la porta a la improvisació en les cadències o en les pauses. En la seva *Ressenya biogràfica sobre Ludwig van Beethoven* (París, 1862), Ferdinand Ries escriu: «Beethoven va tocar el seu quintet per a piano amb instruments de vent. El cèlebre oboïsta Ramm, de Munich, també el tocava. En l'últim Allegro, a vegades hi ha un silenci abans que el tema ataquí novament; en un d'aquests silencis, Beethoven es va posar a improvisar. Va agafar el Rondó com a tema i s'hi va divertir una estona, ell i el públic, però per als músics que l'acompanyaven no era així. Estaven contrariats i Ramm, especialment, estava fora de si. Constantment portaven els instruments a la seva boca per retirar-los a continuació. Finalment, satisfet, Beethoven va tornar a entrar en l'acompanyament al Rondó. El públic estava feliç».

Com a preàmbul a l'audició dels quintets de Beethoven i Mozart escoltarem el *Trio per a piano, oboè i fagot* escrit per Francis Poulenc el 1926 i que el compositor francès va dedicar a Manuel de Falla. El mateix Poulenc escriu sobre aquesta obra: «Per als que em creuen despreocupat per la forma, no dubtaré a revelar els meus secrets: el primer moviment segueix el pla d'un Allegro de Haydn, el Rondó final el mode de l'Scherzo del *Concert per a piano i orquestra núm. 2* de Saint-Saëns. Ravel em va aconsellar sempre aquest mètode que ell mateix havia seguit sovint». Un joc amb els clàssics de sonoritats càlides i sensuals.

Lourdes Morgades

PROGRAMA

I part

Francis Poulenc (1899-1963)

Trio per a piano, oboè i fagot, dedicat a Manuel de Falla

Lento-Presto
Andante
Rondó

Ludwig van Beethoven (1770-1827)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major, Op. 16

Grave-Allegro ma non troppo
Andante cantabile
Rondó: Allegro ma non troppo

II part

Wolfgang Amadeus Mozart (1756-1791)

Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major, KV 452

Largo-Allegro moderato
Larghetto
Allegretto

INTÈRPRETS

Enrique Bagaría: piano

Lucerne Festival Winds: Laura Ruiz, clarinet; José Vicente Castelló, trompa; Lucas Macías, oboè; Guillaume Santana, fagot

L'obra més perfecta de Mozart

El quintet per a piano és un conjunt de música de cambra integrat per un piano i quatre instruments. El més comú dels quintets per a piano el formen un piano i un quartet de corda, però són diverses les combinacions que s'han fet al llarg de la història i una de les més singulars és la de piano i instruments de vent. De fet, el primer gran quintet per a piano que es va escriure va ser amb instruments de vent i Mozart n'és l'autor. Quan el 1784 va acabar el *Quintet per a piano, oboè, clarinet, trompa i fagot en Mi bemoll major* va afirmar que era l'obra més bella de totes les que havia escrit i tot i que, per la quantitat d'obres mestres creades per Mozart, costa de creure, el cert és que no trobem en el seu catàleg una obra més perfecta.

El compositor va escriure al seu pare el 20 d'abril de 1784: «...He aconseguit grans honors en els tres concerts d'acadèmia per subscripció [...] he compost dos grans concerts (KV 450 i 451), més un quintet (KV 452) que ha estat rebut de manera excepcional. Considero que és la millor obra que he escrit en la meua vida. És per a oboè, clarinet, trompa, fagot i fortepiano. M'agradaria que l'haguessis escoltat! I l'han tocat tan bé!...». La composició d'un quintet per a piano i instruments de vent era inèdita en l'època i conseqüentment no exempta de risc. El resultat, però, és brillant. Per molt que s'escolti, sempre manté la frescor, bellesa i impetuositat alegre que la fan immarcescible. Mozart aconsegueix una obra mestra de la combinació sonora que manté el perfecte equilibri sonor entre els instruments de vent i el piano, alhora que conserva la individualitat de cada un. Davant la innovació, el compositor de Salzburg és fidel a l'estructura tradicional de tres moviments.

Dotze anys després del quintet de Mozart, Beethoven va escriure el seu per a la mateixa plantilla d'instruments, fent ús de la mateixa tonalitat i amb els mateixos moviments. Pensar, però, que Beethoven copia Mozart seria ingenu; la personalitat del compositor de Bonn ja era prou forta als vint-i-sis anys per ser original i únic, tot i inspirar-se en el quintet del de Salzburg. El món i la societat europea havien canviat després de la Revolució Francesa i Beethoven era un fenomen del seu temps, immers en el romanticisme. Però trobem la petja de Mozart en les pàgines de Beethoven, en concret en el segon moviment del quintet, Andante cantabile, el més cambrístic dels tres, que se serveix de l'ària de Zerlina, Batti batti, de *Don Giovanni*, i en el Rondó, que ho fa de l'òpera *La flauta màgica*.

Conceptualment, el quintet de Mozart és una obra purament cambrística en la qual els instruments mantenen un diàleg d'iguals i en el qual el piano amalgama el conjunt. Beethoven, en canvi, construeix una obra d'aire més simfònic, que concep de forma concertant-vistuosística. Està documentat històricament, amb el mateix Beethoven tocant el piano, que en la interpretació de la peça es practicava l'embelliment de les línies i s'obria la porta a la improvisació en les cadències o en les pauses. En la seva *Ressenya biogràfica sobre Ludwig van Beethoven* (París, 1862), Ferdinand Ries escriu: «Beethoven va tocar el seu quintet per a piano amb instruments de vent. El cèlebre oboïsta Ramm, de Munich, també el tocava. En l'últim Allegro, a vegades hi ha un silenci abans que el tema ataquí novament; en un d'aquests silencis, Beethoven es va posar a improvisar. Va agafar el Rondó com a tema i s'hi va divertir una estona, ell i el públic, però per als músics que l'acompanyaven no era així. Estaven contrariats i Ramm, especialment, estava fora de si. Constantment portaven els instruments a la seva boca per retirar-los a continuació. Finalment, satisfet, Beethoven va tornar a entrar en l'acompanyament al Rondó. El públic estava feliç».

Com a preàmbul a l'audició dels quintets de Beethoven i Mozart escoltarem el *Trio per a piano, oboè i fagot* escrit per Francis Poulenc el 1926 i que el compositor francès va dedicar a Manuel de Falla. El mateix Poulenc escriu sobre aquesta obra: «Per als que em creuen despreocupat per la forma, no dubtaré a revelar els meus secrets: el primer moviment segueix el pla d'un Allegro de Haydn, el Rondó final el mode de l'Scherzo del *Concert per a piano i orquestra núm. 2* de Saint-Saëns. Ravel em va aconsellar sempre aquest mètode que ell mateix havia seguit sovint». Un joc amb els clàssics de sonoritats càlides i sensuals.

Lourdes Morgades

LUCERNE FESTIVAL WINDS

El Lucerne Festival Winds té el seu origen en l'Orquestra del Festival de Lucerna (Suïssa). Referents cadascun dels integrants en els seus respectius instruments, el grup de solistes de vent de l'orquestra suïssa ha desenvolupat una important trajectòria en música de cambra, paral·lela als seus llocs com a instrumentistes en les principals orquestres europees com la Royal Concertgebouw Orchestra, Deutsche Radio Philharmonie de Saarbrücken, Mahler Chamber Orchestra, Orchestra Mozart de Bolonya, Les Dissonances o la Chamber Orchestra of Europe entre altres; dirigits per mestres com Claudio Abbado, Lorin Maazel, Mariss Jansons, Simon Rattle, Pierre Boulez, Bernard Haiting i Neville Martinson, entre altres.

Però si cal destacar un mestre que ha influït de manera decisiva en el seu creixement i concepció musical, sens dubte hem de citar el gran Claudio Abbado, que els ha acompanyat des de la seva etapa inicial a la Gustav Mahler Jugendorchester, posteriorment a la Mahler Chamber Orchestra i, finalment, a l'Orchestra Mozart de Bolonya i a l'Orquestra del Festival de Lucerna durant els darrers deu anys.

Tot el conjunt concep i duu a terme programes innovadors, que ofereixen una gran varietat d'estètiques musicals en formats diversos.

Al llarg de les seves respectives trajectòries, els diferents membres del Lucerne Festival Winds han col·laborat amb noms tan destacats com Jacques Zoon, Mitsuko Uchida, Emmanuel Ax, Maria Joao Pires, Giuliano Carmignola, Heinz Holliger, Isabelle Faust, Radu Lupu i Reinhold Friedrich, per citar-ne alguns.

Entre els seus compromisos més immediats destaquen concerts a Alacant, Salamanca i Canàries.

Lucerne Festival Winds debuta al Festival de Torroella.

ENRIQUE BAGARÍA, piano

L'admiració de la crítica especialitzada i l'estima del públic envers la seva interpretació, reafirmen Enrique Bagaría com un dels noms més destacats de l'actual panorama pianístic.

Nascut a Barcelona, es va formar al Conservatori Superior de Música de la seva ciutat i a l'École Normale Alfred Cortot de París. Va cursar el postgrau al Conservatori Superior del Liceu i va continuar la seva formació a l'Escuela Superior de Música Reina Sofia de Madrid i al Richard Strauss Konservatorium de Munic. Paral·lelament va rebre classes magistrals de mestres com Alcía de Larrocha, Josep M. Colom, Eliso Virsaladze i Boris Petrushnski, entre d'altres.

L'any 2006 va guanyar el primer premi de la 52a edició del Concurs Internacional Maria Canals, després de 40 anys sense que cap pianista espanyol obtingués aquest guardó.

Al llarg dels darrers anys, la seva presència ha estat habitual en els principals escenaris i festivals d'arreu, com el Palau de la Música Catalana, l'Auditori de Barcelona, l'Auditorio Nacional de Madrid, l'Auditorio de Zaragoza, el Miguel Delibes de Valladolid, el Teatro de la Maestranza de Sevilla, el Festival de Granada, el Festival Internacional de Santander, la Temporada Ibercamera, el Festival Castell de Peralada i el Musika-Música de Bilbao.

En l'àmbit internacional destaquen actuacions a la Philharmonia de Sant Petersburg, al Teatro dal Verme de Milà, a la sala Alfred Cortot de París, a l'Acadèmia d'Espanya a Roma, a la sala Luis Ángel Arango a Bogotà, a la Filharmònica de Kiev, a l'Oriental Art Center de Shanghai, al National Center for the Performing Arts de Beijing i a ciutats com Nova York, Chicago, Brussel·les o Munic.

Ha col·laborat amb prestigioses orquestres com la Simfònica del Teatre Mariinski de Sant Petersburg, la Wiener Kammer Orchester, la Salzburger Kammerphilharmonie, la Filharmònica de Bogotà, l'Orquestra Simfònica de Barcelona i Nacional de Catalunya (ONC), la Simfònica de Galícia, la Simfònica de Castilla i León i l'Orquestra de València, entre altres; dirigit per Valeri Gergiev, Vasili Petrenko, Yoon Kuk Lee, Francisco Rettig, Pedro Halffter, Eduardo Portal, Salvador Brotons, Manuel Galduf, etc.

Com a músic de cambra col·labora habitualment amb el JW[Ensemble. També ho ha fet amb l'Elias String Quartet, el Cuarteto Quiroga, Stefano Canuti, Erez Ofer, Laticia Honda-Rosenberg, Josep Colomé, Pau Codina i Alejandro Bustamante.

A principis de 2016 presentarà el seu nou treball discogràfic, centrat en les Sonates per a piano de F. J. Haydn.

Ha estat membre del jurat del 61è Concurs Internacional de Música Maria Canals, celebrat a Barcelona el març de 2015.

Compagina la seva activitat com a concertista amb la docència al Conservatori Superior de Música d'Aragó i al Conservatori Superior de Música del Liceu de Barcelona.

Enrique Bagaría va actuar per primer cop al Festival de Torroella a l'edició de 1999.

